

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na osrednjem dogodku praznovanja
100-letnice Triglavskega narodnega parka**

Trenta, 31. maj 2024

Velja govorjena beseda!

Spoštovana državna sekretarka,
spoštovani direktor Triglavskega narodnega parka,
spoštovani veleposlaniki in veleposlanice,
dragi domači in tuji gostje
in predvsem drage prebivalke in cenjeni prebivalci parka!

V veselje in čast mi je, da sem lahko z vami na današnji praznik 100-letnice Triglavskega narodnega parka. Ta dan je najprej vaš praznik, vseh tistih, ki tu živite in delate in ki ste najbolj zaslužni za ohranjanje naravnega okolja, izjemne biotske pestrosti ter bogate kulturne dediščine v parku. Je praznik celotnega slovenskega naravovarstva. In je pomemben dan za vse Slovenke in Slovence. Smo edina država na svetu, ki imamo na svoji zastavi prikazano natanko določeno goro. Lahko rečem, da smo mi vsi, po vsej Sloveniji, doma pod Triglavom.

Varstvo je obstoj. Celotno jubilejno leto bo potekalo v tem duhu. In po stotih letih zavarovanega območja parka, enega najstarejših v Evropi, je prav, da se spomnimo tistih prvih smelih mož in, da, tudi žena, ki so imeli vizijo, da Slovenci sploh dobimo narodni park in da naravno okolje parka predamo prihodnjim rodovom v ugodnem, čim bolj ohranjenem stanju. Kajti ta pot nikakor ni bila niti lahka niti premočrna.

Ko je župnik Jakob Aljaž v daljnem letu 1895 na vrh Triglava na svoje stroške postavil Aljažev stolp, je dejal: »Saj ne gre zame, za vse nas Slovence gre. Triglav moramo vrniti Slovincem.« In danes je Triglav simbol slovenstva in naše državnosti. Njegov stolp pa je z leti prevzel vlogo nepozabnega krsta generacij planincev ob osvojitvi slovenskega najvišjega vrha.

Spomin na utemeljitelja zavarovanja Doline Triglavskih jezer – seizmologa dr. Albina Belarja – vsako leto na najlepši možni način počastite s pohodom šolarjev ob Belarjevih dnevih. Oče imena Triglavski narodni park je Fran Jesenko, slovenski botanik in genetik. Po drugi svetovni vojni pa posebno omembo zasluži dr. Angela Piskernik, naša prva poklicna naravovarstvenica, ki je vodila prizadevanja, da je bil leta 1961 lahko formalno ustanovljen Triglavski narodni park v Dolini Triglavskih jezer. Danes park obsega štiri odstotke ozemlja Slovenije.

Triglavski narodni park je, lahko rečem, živi muzej naravne in kulturne dediščine, vendar s to posebnostjo, da v tem muzeju na prostem živite tudi ljudje.

Glavni izziv našega časa so podnebne spremembe in te so žal najbolj prisotne prav v gorskem svetu, k obsegu škode pa svoje dodamo tudi ljudje. Temu se zoperstavljate z umnim upravljanjem parka v tesnem sodelovanju z lokalno skupnostjo, tako z določanjem nosilnih zmogljivosti, omejevanjem prometa v alpskih dolinah in na prelazih, uvedbo mirnih območij in obnovo grbinastih suhih travnikov.

Zavedam se, da se morate prebivalci prilagajati omejitvam posebnega režima v zavarovanem območju in da to ni vedno lahko. Hkrati pa ste s sodelovanjem in pametnimi usmeritvami dosegli, da je življenje v parku tudi priložnost s svojimi prednostmi.

Tisti prvi vzpon na Triglav je ena od stvari, ki ostane v spominu za vedno. Vzpon na našega prvaka med vršaci je posebna življenjska izkušnja spoznavanja gora ob zavedanju potrebe spoštovanja tradicije gornišstva in gore same. Kajti goro je treba spoštovati, kar pomeni, da se na gori in v svetu pod njo obnašamo kot gost. Spoštujemo omejena območja, namenjena divjemu petelinu, kukavičevkam in drugim zaščitenim vrstam. Spoštujemo pravila obnašanja v našem edinem narodnem parku, saj ta letno sprejme kar tretjino slovenskega turizma.

Za dobro upravljanje našega edinega narodnega parka se posebej zahvaljujem Javnemu zavodu Triglavski narodni park. Skupaj z Biosfernim območjem Julijske Alpe ste vzor sodelovanja med državo in lokalnimi skupnostmi, turističnimi organizacijami, prebivalci in drugimi dejavniki, saj ste vsi pomembni in nujni za uspešno varovanje parka.

Spoštovani,

v Triglavskem narodnem parku se preteklost slikovito srečuje s sedanostjo in se tudi že spogleduje s prihodnostjo, ki je tudi danes – prav tako kot pred stotimi leti – v naših rokah.

Zato gre moja iskrena zahvala vsem vam, ki nadaljujete plemenito naravovarstveno dediščino ustanoviteljev Triglavskega narodnega parka tudi za naše zanamce.

Hvala.